

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernagosi)

Aquest número 15 cèntims per tot arreu

NUMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
Telèfon núm. 18692.—BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1,70.—ESTRANGER, 2,50 pessetes

Les eleccions municipals

Les properes eleccions edilícies són la primera consulta que es fa als ciutadans després de vuit anys de vaga general constitucional.

Cal que tots meditem, abans d'emetre el nostre sufragi.

Renovar l'aire de la Casa Gran és un deure cívic de tots els moments.

Després de l'Exposició i de les disbauxes de la dictadura, un deure així el considerem particularment imperiós i urgent.

Aquesta elecció, però, no té solament caràcter administratiu, no s'ha convocat amb l'únic objecte d'estrenar nous Ajuntaments.

Amb ella es fa un sondeig al mar de l'opinió per veure els canvis que s'han operat al fons de la nostra consciència.

Es, doncs, un tanteig, una prova amb vistes a les eleccions de diputats que es vol celebrar, i hom no gosa, a les altures, aventurar-s'hi.

Hauran no obstant, d'intentar-se un dia o altre, i aleshores es veurà quin és el pensament i el sentiment pregon del país en aquesta hora crítica.

Les eleccions municipals ens poden orientar respecte a aquest punt importantíssim.

Les properes eleccions són essencialment polítiques, i han de constituir una afirmació republicana nacional ben clara i neta, ben categòrica.

Indubtablement serà esquerrana la resposta que Espanya donarà als qui li demanen el seu parer en aquest instant únic de la història peninsular.

I Barcelona i Catalunya estem segurs que tampoc es giraran a la dreta. Barcelona i Catalunya no ens faran quedar, als liberals, malament.

El Consell de Guerra per l'alçament republicà de desembre darrer

Divendres de la setmana passada, dia 13, va començar, en mig de gran expectació, el Consell de Guerra contra els militars que varen sublevar-se a Jaca. El número de processats, llur categoria, les penes que demanava el fiscal, eren motius prou grans perquè tothom sentís interès per aquest consell de guerra que ha estat seguit, pas a pas, no tan sols pels elements esquerrans nacionals, sinó pels que, en l'extrema dreta, desitgen un final ben clement pels encartats.

De bell principi i d'acord amb el Codi Militar, el fiscal demanava cinc penes de mort, moltes cadenes perpètuas i altres reclusions de menys importància, la lectura de les quals fou escoltada amb tranquil·litat pels encartats.

En totes les sessions, i a mida que els defensors anaven declarant, ho feien de forma clara i precisa i advocaven per l'absolució dels seus defensats. Segons es desprèn de la majoria dels discursos, tots acataven ordres superiors, a les quals, d'haver-s'hi negat, també podien sortir-ne perjudicats.

Alguns dels defensors, i segons criteri del fiscal, en excidir-se en llurs discursos, els seran imposades penes lleus.

Cal esmentar que, unànimement, el poble ha tingut una actitud benèvola fins i tot pels que sembla que hi prengueren major part, i tothom, sense distincions, es decanta a demanar benivolència per aquest grapat d'homes que, si mancaren als reglaments militars, ho feren per conceptuar que la nació

necessitava aquest esforç suprem per a salvar-se.

En acabar-se la darrera sessió, la impressió semblava ésser optimista i hom es decantava a creure que els esdeveniments polítics que Espanya va viure en les darreres mesades, influiria en què les penes demanades no fossin de tanta importància, excluint-se totalment la de mort i que les de cadena perpètua no tindrien cas pels sergents i classes de segona categoria. Fins i tot es parlava d'algunes absolucions.

Però, com que el Consell era qui havia de dir la seva darrera paraula i, per altra banda i com sempre, aquesta mena de justícia no fa públiques llurs sentències fins que han estat signades pel Capità General de la Regió, el públic que assistí a les sessions i la nació en pes va esperar el fall sense fer cas dels rumors populars.

Jaca ha viscut les hores d'angoixa més crua que coneix la seva història. Per tot arreu es parlava del Consell de Guerra, i tots els ciutadans recordaven els noms dels dos homes que varen ésser afusellats no fa gaire per considerar-los promotors de l'alçament militar. La vida tranquil·la de la població s'ha vist embolcallada pels successos més greus que registra la nació d'unes dotzenes d'anys ençà, i cada ciutadà, sense mirar a idearis polítics, sols demanava benivolència al Tribunal. I no eren ells, allà, tan sols els qui la demanaven. De totes bandes arribaven telegrams, i pot ben dir-se que tota la nació es sentia sorpresa davant les peticions del fiscal. Ningú no tenia ganes d'aquell càstig exemplar que s'anomena quan s'arriba a situacions extremes. Fins algú

va dir que, com més greu seria la pena, més simpatia pel republicanisme se sentiria, en davant, a Jaca.

***
Esperem, per a dintre de poc, el nou Consell de Guerra que ha de jutjar la resta dels encartats en el complot-alçament de desembre. Esperem-lo i desitgem que la passió no faci acte de presència en ell tampoc. Confiam-hi i demanem també per aquesta colla d'homes que per unes hores varen posar-se al servei de la Nació, per assolir la llibertat tantes vegades somniada, que la Justícia compregui la fieta que volien assolir. Com un dels defensors d'ara, hem de dir que l'alçament del 13 de setembre de 1923 va ésser una revolució també i no va ésser condemnat ningú. Com un altre dels defensors, diguem que, si per comptes d'ocupar el govern les dretes, s'hagués pogut arrodonir un Consell d'esquerra, un indult suficientment ampli els hauria donat a tots la llibertat...

LA SENTÈNCIA

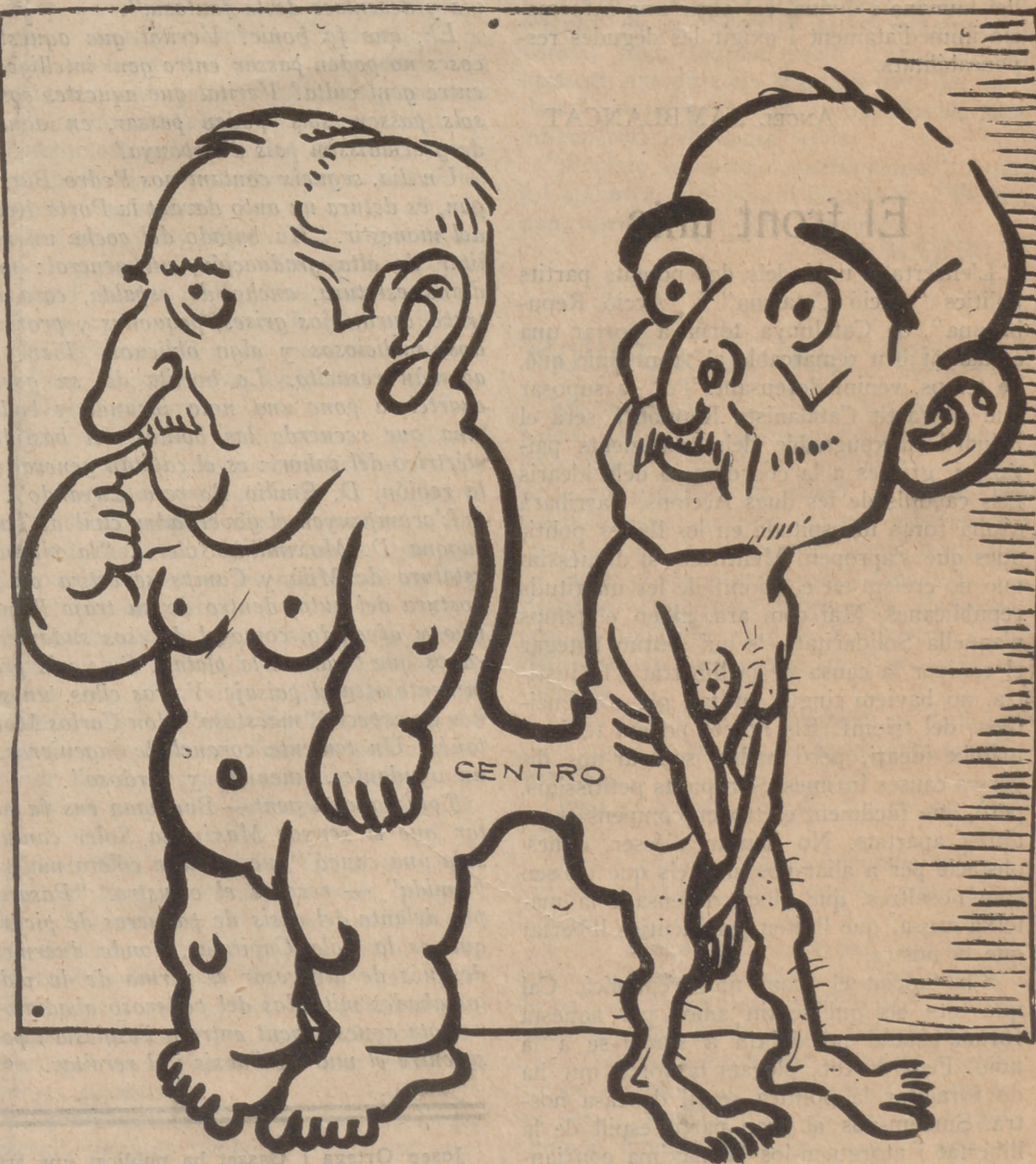
S'ha dictat, ja, la sentència. Els nostres lectors l'hauran coneguda molt abans que el nostre setmanari vegi la llum aquesta setmana. No és tan benèvola com hauríem volgut tots els qui pensem idènticament com els condemnats, ni és tan greu com s'havia dit primer.

Demanem, però, clemència. A tots i a tothom; des del cap d'Estat fins al darrer dels seus ministres. Tots els qui diuen voler tornar cap a la normalitat que des de 1923 és un mite, han de donar la prova de confiança al poble i perdonar-los tots.

Sols així serà possible comprendre que els homes no tenim per cor una pedra...

Clemència, senyors, pels qui no dubtaren en sacrificar-se per la llibertat de la Pàtria. LA CAMPANA DE GRACIA uneix el seu repic als molts que se senten ca i enllà...

D. D.

Els germans Siamesos

Una salvatjada

Ens asseguruen que l'altre dia, a Girona, fou mort a cops de bastó, en mig del carter, un carterista.

Sembla que el lladregot li havia pres la cartera a un negociant.

El robat se n'adonà, i entre ell i els que l'acompanyaven, no sabem si amb la col·laboració del públic també, van ultimar a garrotades el trinxaire i el van deixar en situació de què el carregués el carro de les escombraries.

Suposem que els honrats ciutadans, autors de la facècia, no hauran perdut la son una sola nit i seguiran tenint-se en la millor opinió a ells mateixos, i considerant-se persones decents.

Es clar. La policia no els inquieta el més mínim.

La Premsa no ha protestat tampoc contra la malifeta. Ni tan sols sabem que n'hagi informat els seus lectors.

Com els remordria, als botxins, als nobles apallissadors, la consciència?

I bé. Que silenciïn el covard atemptat els rotatius i els il·lustrats de gros tiratge. Nosaltres no volem callar.

Nosaltres hem de cridar el nostre horror i el nostre fàstic, davant d'un fet d'aquesta naturalesa.

I hem de dir que si el carterista cometé un robatori apoderant-se del que no era seu, els que el mataren a bastonades van consumir un assassinat.

Són, doncs, més delinqüents que llur víctima i deuen respondre, davant de la justícia, del crim perpetrat.

Pensàvem que ja ho sabia, la gent de bé, i que no calia recordar a ningú que ací la llei de Lynch no és aplicable.

A qui ens roba els diners o el rellotge, el podem detenir i lliurar a la policia.

Però no li podem esberlar el cap. No estaria bé que el castiguéssim i ens prenguéssim bàrbarament la justícia per la nostra pròpia mà.

Per això, per a fer justícia, hom ha establert els Tribunals, existeixen les autoritats, les presons, els encarregats d'aplicar tot el rigor del Codi.

Els particulars no podem actuar, en aquesta esfera, pel nostre compte exclusiu. I menys sentenciar a la darrera pena a qui arbitràriament creiem que n'és mereixedor.

On aniríem a parar? Al governador de Girona ens dirigim i li cridem l'atenció sobre el fet objecte d'aquests comentaris.

Si al carrer s'ha jutjat en judici sumaríssim un home i se l'ha executat contra tota llei humana i divina, cal obrir una informació immediatament i exigir les degudes responsabilitats.

ANGEL SAMBLANCAT

El front únic

L'encertada unió dels dos potents partits polítics "Acció Catalana" i "Acció Republicana", de Catalunya, torça a portar una actualitat ben remarcable al front únic que, de temps, venim defensant. Tot fa suposar que el Partit Catalanista Republicà serà el baluard inexpugnable dels sentiments patrials, i, gràcies a la coordinació dels idearis dels cabdills de les dues Accions, s'arribarà a una força insospitada en les lluites polítiques que s'apropen. Mentiríem si diguéssim que no creiem en el triomf de les multituds republicanes. Mai com ara, ni en el temps d'aquella Solidaritat, els qui sentim bategar el cor per la causa de la llibertat i la justícia, no havíem tingut un tan ple convenciment del triomf. Els homes podem tenir el mateix ideari, però poden separar-nos diverses causes ínfimes. Són punts petítissims, però, que fàcilment es troben compensats en altres apartats. No hauran d'ésser, doncs, obstacle per a aliar-nos amb els que pensen com nosaltres, que viuen defensant la mateixa causa, que lluiten per idèntica llibertat que la nostra.

S'ha iniciat el front únic republicà. Cal que tots els qui sentin amor per aquesta forma estatal no dubtin a sumar-se a la unió. Fem de tots plegats la força que ha de foragitar la política servil de casa nostra. Sumem-nos al gran partit espill de la llibertat i atorguem-los la màxima confiança. No és dubtós triar entre aquesta novella florida que representa la primavera de la

nostra terra amb l'eterna hivernada dels qui volen entossudir-se a governar per la raó de la força.

Vivim l'època decisiva de la Nació. Per una part veiem la baixa política actuar—com sempre—sota l'imperi de l'abús i la tupinada. Són els qui diuen defensar-se contra el caos nostre. Per l'altra part, la joventut, la força, l'estudi, l'amor, que volen posar-se al servei de la noble causa republicana. Qui podrà més?

Saludem la unió d'esquerres i dediquem unes absoltes als que apuntalen el castell que s'enderroca...

INTENCIONS

REMINISCÈNCIES de la PICARESCA
i II

Si, senyors, tal com sona: al monestir de Poblet hi ha un tresor abscondit.

Conta el senyor Pedro Barragan — i la seva paraula ens mereix sempre el més absolut crèdit — que, vivint en una casa del carrer de Portalet, un dia, a les vuit del matí, es presentà un individu demanant per ell, pel senyor Barragan.

El senyor Barragan es llevà "precipitadament, amb la natural curiositat", i es trobà amb "un senyor modestament vestit, flac, desnudit, amb aspecte d'empleat de casa comercial, que pretenia una autorització per a excavar, ni més ni menys! a Poblet, i descobrir un tresor el lloc del qual marcava un pla que ell tenia; riqueses que allí havia dipositat el general Prim! i que li foren lliurades una de les moltes vegades que intentà fer la revolució..."

Més avall es parla "de la anticònica raó y sentimiento que había impulsado a un supuesto monje exclaustroado a reservar el secreto del tesoro en favor de unos herederos, cuyo plano, al correr de los siglos y no sé por qué causas y vaivenes, llegó a poder de los señores Palau, de Esplugas de Francolí, y uno de ellos, don Ramón, recabó el apoyo para conseguir la ayuda oficial a don Juan Ollé, jefe de los Mozos de Escuadra de Barcelona, y, ya obtenido éste, la cosa fué como sobre ruedas; via general Barrera al Dictador, quien, temeroso del ruido y del ridículo que aquello podía desencadenar, se opuso en principio. Mas, luego, campechano y jovial, lo autorizó, con tal de que no "se liciera humareda", y un rato después, con aquella preocupación por lo arbitrario y extraordinario que distingue a todo español, y más si es meridional, se interesó por la trama y desenlace de la fantasía"

Eh, que fa bonic? Veritat que aquestes coses no poden passar entre gent intel·ligent, entre gent culta? Veritat que aquestes coses sols passen, sols poden passar, en aquest desgraciadíssim país d'Espanya?

Un dia, segueix contant-nos Pedro Barragan, es detura un auto davant la Porta Reial del monestir. "Ha bajado del coche un militar de alta graduación, un general: meñana estatura, ancho de espalda, cara de trazo duro, ojos grises, peñones y profundos, maliciosos y algo oblicuos. Tiene el ademán resuelto. La borlita de su gorra cuartelera pone una nota jocunda y bailarina que recuerda las bolitas del bastidor eléctrico del zahorí: es el capitán general de la región, D. Emilio Barrera Luyando"

L'acompanyen el governador civil de Tarragona D. Maximilià Soler... "la elevada estatura de Milà y Camps se estira de la postura del auto, dentro de su traje llamativo y afectado, como el de esos sudamericanos que "varean la plata". Su nariz prominente otea el paisaje. Y tras ellos, un señor de aspecto "maestoso", don Carlos Montañés. Un teniente coronel de ingenieros... un ayudante... menudo y verdoso"

Tota aquesta gent — Barragan ens fa notar que el senyor Maximilià Soler cantusseja una cançó "que suena a cólera mal reprimida" — recorre el claustre. "Pasarón por delante del oasis de palmeras de piedra, que es la Sala Capitular, donde duermen, después de atravesar el yermo de la vida, los abades mirados del poderoso abadiato"

Tota aquesta gent entra a l'església i passa entre el mur de l'absis i el rellatir.

Josep Ortega i Gasset ha publicat uns articles, a "El Sol", atacant Cambó durament, que és com mereix ésser atacat.

Es deturen quan arriben al mig i diu el senyor Montañés, assenyalant una finestra oberta a uns metres d'alçada i que dona accés a la part posterior del magnífic retaule del mestre Forment: AQUÍ.

"Fué un momento emocionante". Passat és qual, "hace Barrera observaciones pintorescas que tienen un cierto sabor maleante de velada en tienda de campaña. Milà y Camps se siente optimista, su verbo cortante y prestancioso de buen mozo a quien la existencia le sonríe, cuaja un chiste a cada momento"

No cal seguir més. La història, com poden veure, és bastant còmica. Però també ja un cert fàstic.

Aquests eren els homes de la dictadura, els que volien salvar el país. Aquesta era la gent les arbitrièries tiràniques de la qual hem hagut de sofrir tants anys... mentre ells, com uns babaus que eren, es dedicaven a cercar trossos de conte de Calleja pels monestirs.

Gràcies, amic Pedro Barragan, per haver-nos contat aquest capítol de la moderna "picaresca"

Lluís CAPDEVILA

A punts suspensius...

Encaixaren una estreta forta, de companyonisme, calorosa, ferma. Després uns cops a l'espatlla, comentaris, preguntes, i els tres amics retrobats, els antics companys d'escola segueixen avall, parlant animadament. En l'alegria íntima, es reflecteixen llurs rostres brillants. Riuen i discuteixen. Es parla de tot. Esports, oficis, estudis, religions, dones, política, vells records, íntimitats, llibres, espectacles... Així, en aquesta conversa fútil, es descobreixen llurs ànimes. La conversa tan animada es va refredant. Ja no és una conversa, ja no és un esplai del companyonisme pretèrit; sols és una discussió, potser i tot una disputa. Llurs parers són diversos, molt diversos. Els companys d'antany, ja són tres partits, tres vocacions, tres vots, completament desiguals. Un detall:

S'han aturat davant d'un quiosc i demanen:

—"La Publicitat"—l'un—. Política.

—"El Papitu"—l'altre—. Plaer.

—"El Matí"—el tercer—. Vocació, espiritualitat.

***

La feina estava preparada. Tenia uns moments de lleure, fins que un petit accident, una badada, li requerís l'atenció. La dona aquesta—la dona 1900—té uns moments—repeteix—. S'acosta a un mirallet que li reflecteix el rostre, un rostre més lleig que bufó, més d'artifici que natural. Passa la mà pel cabell. El toca i el retoca. Cap aquí, cap allà, ara aquesta "onda". Es contempla. Mossega els llavis, està contrariada. Posa coloret a les galtes eixutes, carmí per als llavis gruixuts, i fa rellicar el gít per la cella prima. Somriu. En aquell moment renega. Un fil que es trenca i que ella, amb els seus dits de penellons, aperia. Després es repenja a la paret, i amb una veu carburosa entona el tango del dia, trencat en l'"estribillo" per un "fox" estúpid que no acaba de saber entonar, après en el ball del diumenge, i acaba, després d'un parell de paraules gruixudes, cantant el "Crec en un Déu", junt amb el seguici de veus de la fàbrica. Així esperarà l'hora de plegar. Presumpció, miradetes, el tango sentimental, el film d'En Novarro, les mans del xicot... Avui com ahir.

***

Dinou anys, alt, quatre pèls a la barba, un futur dubtós. Mossega la punta del mànec, cercant inspiració en les bigues del sostre. Els ulls romàntics, es remouen, vius, profunds. Escriu, borra, repassa, escriu, estripa, comença, borra, llegeix...

Un esbufec de satisfacció. Somriu. Ja està! Tres quarts de temps per fer aquest document. Què dirà?

"Desitjaria saber la direcció de la "simpatiquíssima" Clara Bow, que em té trasbalsat. Agrairé quants detalls se'm donin de la susdita "star" "simpatiquíssima". Igual que canviaré un retrat d'En Novarro per un de la "simpática" Bow. Gràcies."

El temps és or, i el cinema l'ordre del dia, i l'estupidesa el més corrent.

On va la joventut?—que preguntava un diari.

T. MARINELLO

Les maniobres d'"A B C", "El Debate", "Ahorá"

Heu-vos aquí com informa A B C—amb quina bona fe i amb quina exactitud—als seus lectors de les declaracions d'alguns processats en el consell de guerra de Jaca.

De la declaració del capità Sediles, diu A B C:

"Preguntado de dónde procedía el dinero, dijo que no tenía conocimiento, y que sólo sabía que Galan pensó sacar dinero del regimiento".

En canvi, segons *El Liberal*, la declaració fou així:

—"Es verdad que recibieron ustedes dinero para la sublevación?"

—No; en absoluto. Tanto fué así, que hubo que disuadir a Galan de que se incautara de las cajas de los regimientos, cuyo dinero nos hacia mucha falta".

Segons *La Libertad*, el capità Sediles "afirma que no recibieron dinero". Segons *El Sol*, "afirma que no recibieron dinero".

En *El Debate* ni en *Ahora*, no es parla de res referent a aquesta qüestió.

Heu-vos ací una altra declaració, la d'un comandant d'Estat Major.

Segons A B C, el comandant s'innovà per un altre — per un altre comandant —, d'artilleria, que Galan rebia diners dels Soviets.

Segons *El Debate*, el comandant d'Estat Major diu "que le consta, por haberlo oído — però, home, per *haberlo oído* no li pot constar! — que Galan era el único delegado comunista que tenían en España los Soviets".

Segons *Ahora*, el comandant advertia als seus superiors "que Galan recibía dinero sospechoso, quizá de asociaciones masónicas y comunistas".

Quizà, haberlo oído... En resum: no res concret. No res concret sí: la mala fe, la mala passió, i el poc respecte a la vida humana, de A B C, que encapçala així la seva tendenciosa informació: "Según otra declaración, Galan recibió dinero de los Soviets".

Els presoners polítics de Barcelona

UNA PROTESTA JUSTA

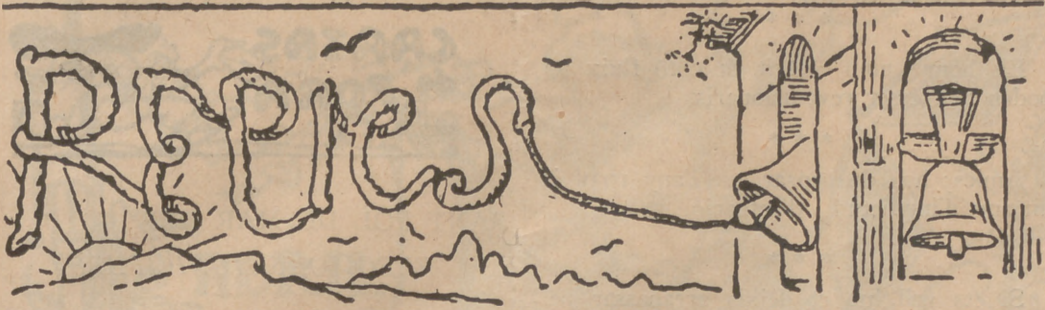
Els senyors A. Pestaña i Felip de Solà Cañizares ens pregunten la publicació de la següent carta:

"Havem d'exposar a l'opinió pública l'anomalia que representa la forma en què es tramita la causa incoada amb motiu del moviment revolucionari de desembre, a conseqüència de la qual estem nosaltres processats i reclosos a la Presó Cellular de Barcelona.

Dels processos que per ésser complexos i importants hi haurà necessitat de laborioses i nombroses actuacions, com el de Jaca i el de Madrid, del primer ja ha tingut lloc el Consell de guerra, i el segon està anunciat per a dintre del present mes. En canvi, el que se substancia a Barcelona està encara en període d'instrucció; aviat portarem tres mesos empresonats i no sembla que per ara ni tan sols es doni per conclòs el sumari.

Altrament els nostres advocats defensors van sol·licitar — un d'ells fa més de dos mesos — la nostra llibertat provisional, i fins ara no se'ns ha comunicat la resolució i aquesta ve denegant aquella petició per considerar que ens correspon pena superior a sis anys. Resulta una paradoxa que mentre a Madrid es diu que el fiscal demana vuit anys als il·lustres caps del moviment, aquí a nosaltres ens correspongui pena superior a sis anys amb l'objecte de retenir-nos a la presó, pel que es veu, indefinidament, causant-nos irreparables perjudicis i molèsties, sense causa que ho justifiqui.

Si els que són govern de fet — no de dret — no volen que es tramiti la nostra causa fins que s'hagi vist el resultat de la de Madrid — ni que sigui això estrany, a tal extrem ha arribat Espanya que ja no ens estranya res — poden posar en llibertat provisional els processats la situació dels quals es fa dependre d'esdeveniments externs al suposat delictes de què se'ls acusa. En altres cas el nostre Consell de guerra ja hauria d'haver-se celebrat en lloc de trigar dos mesos a resoldre un escrit, com ha ocorregut."

LÒGICA

A l'almirall Aznar, president de l'actual i estantís govern, l'han nomenat president de l'Associació Musical.

Deu ésser perquè, segons diuen, la música amanseix les feres.

UN ALTRE

A Madrid, uns quants nois de "La Gaceta Literaria", veient que les aigües tornen a ésser brutes, s'han decidit actuar en política. Aquests desgraciats són un tal Ledesma Ramos, un tal Giménez Caballero.

I han fet un setmanari feixista que es diu: "La conquista del Estado".

AIXO VOLDRIA ELL I L'ALTRE...

Segons el senyor Cambó, els republicans no són capaços d'entendre's en cap problema concret.

Bé, suposem que així sigui. I els altres, ¿en què són capaços d'entendre's?

En l'intent, potser, de crucificar el poble... En no res més.

I VAN DOS CADAVERS...

Tots els col·legis d'advocats de la península, llevat de rares excepcions, han demanat la derogació del Codi Penal de la Dictadura.

El Marquès d'Alhucemas, tanmateix, malgrat les seves prometes, no es decideix a derogar-ho.

Hi ha qui diu que, de primer, caldrà passar per damunt d'un altre cadàver...

D'un cadàver ja històric.

DEL CONSELL DE JACA

En el Consell de Guerra pels fets de Jaca, el comandant instructor, en resumir el sumari, ha remarcat que de les declaracions es desprèn que el moviment tenia per finalitat proclamar la república conservadora.

La república conservadora!

On és, doncs, aquella revolució social, aquella tendència comunista de la revolució de desembre, de què ens parlaven els Matos, els Berenguer, els Cambó?...

Les males arts, en política, com en tot, són un senyal d'impotència.

CALDRÀ PENSAR-HI

En el temps que tothom mira de fer una gesta o altra per superar els seus contrincants, n'hi ha un que ha batut el rècord més macabre que es pot registrar: el botxí Ali, d'Estambul, que, en dotze anys, porta executades 5.216 persones.

Un simple càlcul ens demostra que aquest "mano" mata un home cada dia amb escreix.

Cal tenir-lo present, quan arribi la nostra. Potser el necessitarem.

NO EN DUBTEM PAS!

Un diari preguntava: "El Comte de Güell, candidat de la Lliga?"

Però, no ho ha estat sempre? A què ve, doncs, la pregunta?

A CUBA

Patrullen pels carrers els millors soldats de l'exèrcit, vestits de paisà, i tenen ordres de matar a tort i a dret els no-partidaris del general Machado.

Heu-vos ací una altra manera d'imposar-se al poble, a la raó i a la llibertat.

PARAULES SANTES

Com mils i mils anys endarrera, un altre heme ha tornat a dir aquelles paraules: "Acercaos a mí..."

Ho heu llegit? Ha estat el novell governador de Tarragona, l'home que vol servir a "altos y bajos, blancos y negros".

"No nos hagais resir, don Rafael!"

REOBERTURA

Ha obert les portes l'Ateneu de Madrid. I ja anuncia conferències a càrrec d'homes dignes.

El d'ací, prepara un concurs de dòmino entre els savis de la casa.

EL 606

S'ha parlat d'un nou complot. Si els comptes no ens fallen, és el núm. 606 des de la caiguda d'En Primo.

Ahèlua! Ja en tenim més que a Mèxic i Portugal!

PACIENCIA, ANGLESO!

A Londres va circular la notícia d'haver-se proclamat la República a Barcelona.

Encara no, pèrfida Albí, encara no. Quan sigui, sereu dels primers de saber-ho. Volem oferir-vos aquesta prioritat.

LA BARRETINA DE CAMBÓ

Anys enrera, Bagaria — el gran caricaturista català de "El Sol" — pintava a Cambó amb una barretina enorme, imponent...

No era pas un home amb una gran barretina; era una barretina amb un home escanyadet.

Però els temps han canviat. Ara la gran barretina dels ninots de Bagaria s'ha convertit en una mena de xicreta girada cap per avall i caragolada de la punta, agafada a l'orella amb un cordill...

Nosaltres creiem, però, que ara ja sobra xicreta i tot. Ens semblaria més avinent una corona reial o un barret andalús.

DE TEVES A MEVES...

Els nacionalistes francesos han xiulat, a París, una pel·lícula sobre l'afer Dreyfus.

¿Com s'estranyen, doncs, després, que els alemanys protestin contra "Res de nou a l'oest"?

LA GUERRA I LA PAU...

El senyor Briand ha pronunciat un discurs, un altre discurs...

"Cal fer que tots els pobles caminin vers la pau" — ha dit.

"I mentrestant — deu haver pensat — nosaltres seguirem caminant vers la guerra..."

Correu de l'Estranger

L'EXEMPLE D'HAMBURG

D'ací a pocs dies els ciutadans de Barcelona hauran d'elegir els representants de la ciutat, és a dir, els representants directes de llurs interessos comunals.

I això s'esdevindrà igualment en totes les altres ciutats i viles i pobles de Catalunya.

Aquestes eleccions tenen, com sap el lector, una importància transcendental que sobrepassa, sens dubte, els confins del municipi. Són unes eleccions que, a manera d'un plebiscit espontani, poden i deuen ésser un index eloqüent de la voluntat del nostre poble.

Però ja per elles mateixes, independentment del seu abast polític, la importància d'unes eleccions municipals és sempre capital. Davant de possibles desviacions del sentit polític més elemental, cal remarcar-ho. Els interessos del Municipi són els nostres propis interessos, el nostre benestar, la nostra salut, l'educació dels nostres fills.

A les poblacions més cultes d'Europa i de Nordamèrica, els ciutadans ho han entès així ja fa temps, i s'han llençat, amb una admirable embranzida, a la conquesta dels Ajuntaments. Però heu-vos ací, sobretot, el gran exemple, el noble exemple d'Hamburg, ciutat lliure.

Hamburg és una població alemanya d'un nombre d'habitants, si fa no fa, com Barcelona, en la qual els socialistes tenen majoria a la BURGERSCHAFT (assemblea de la ciutat). La majoria, millor dit, no és socialista precisament, és proletària: de 160 llocs, en efecte, en tenen 20 els comunistes, i 65 els social-demòcrates. Amb tot, l'assemblea, com en moltes de les grans ciutats d'Alemanya, és dirigida pels socialistes militants, els quals han portat a cap admirables reformes en totes les branques de l'Administració municipal.

Es així que el president de la Internacional socialista podia afirmar, anys enrera, que no hi ha pas cap país a Europa — ni la mateixa Anglaterra, on governen els socialistes — que estigui més avançada que Alemanya en el camí de l'economia de transició entre el capitalisme i el socialisme. A Hamburg, sobretot, l'economia col·lectiva guanya cada any noves posicions sobre l'economia particular.

L'admirable servei de tramvies que, per un preu mòdic, transporta milers i milers de treballadors a les ciutats-jardins dels afores d'Hamburg, és propietat col·lectiva. Els serveis d'aigües i les centrals elèctriques són propietat col·lectiva. Les instal·lacions del port, és a dir, del principal instrument de treball de la ciutat — el port d'Hamburg és un dels més importants d'Europa — són també propietat col·lectiva.

I això no és tot. Cal citar encara les lleis socials, les d'assistència pública i d'higiene social i, sobretot, el que ací anomenariem construcció de cases barates per a obrers, la qual cosa assoleix, a Hamburg, el caràcter d'un vast experiment de socialisme municipal.

Les cases que el municipi d'Hamburg construeix per als treballadors, són cases que gaudeixen de tot el confort modern: bany, gas, calefacció... Tenen totes el seu hort o el seu jardí, i estan situades en magnífiques avingudes, esplèndidament urbanitzades...

Això és el que ha fet l'Ajuntament socialista de la ciutat lliure d'Hamburg. ¿No et sembla, lector, que no ho faran pas, a Barcelona, ni el comte de Güell ni, posem per cas, el famós marquès de Marianao?

DESEQUILIBRI ECONÒMIC

TRADICIONALMENT, l'Agricultura ha estat sempre la principal font de riquesa de totes les nacions. Al segle XVIII, tots els pobles d'Europa eren encara primordialment agricultors. La industrialització ha estat rapidíssima i, consegüentment, l'agricultura ha passat a ocupar un paper secundari. Les ciutats han esdevingut més i més populoses cada dia, mentre els camps han quedat insuficientment poblats. Avui dia, l'agricultura no produeix el necessari per a nodrir les poblacions urbanes.

Aquesta situació dona un gran interès als pobles agricultors. Tot l'Occident europeu, llevat d'Espanya, està industrialitzat... L'Orient, en canvi — Polònia, Romania, Bulgària, Hongria —, és quasi exclusivament rural. Però el gran poble agricultor d'Europa és, sobretot, Rússia.

Quants territoris inexplorats o mal explotats en aquell país immens! Si el govern dels soviets reix ara en el seu pla quinquenal, Rússia produirà, d'ací alguns anys, una quantitat tan gran de productes, que ella sola podrà proveir a les necessitats de tots els mercats europeus.

L'Amèrica, en el seu conjunt, és també agrícola. En la del Sud, principalment, l'Argentina ens ofereix el tipus d'una nació eminentment agrícola. El Brasil, gairebé tan gran com Europa, d'una fecunditat prodigiosa, terra de grans rius i de selves verges, és un país d'un esdevenidor formidable.

L'Austràlia, així com l'Àfrica del Sud, ofereixen també recursos vegetals considerables. No existeix, doncs, un perill imminent de què la població de les nacions més industrialitzades mori de consumpció. Caldria solament que els pobles s'entenguessin els uns als altres, i que l'intercanvi de productes quedés lliurement acordat entre les diverses nacions.

El problema econòmic és un problema material, però és també un problema moral. Potser és més un problema moral que no un problema material.

Ni fet a mida

Els qui a la caiguda de la primera dictadura trobàvem poc edificant i ridícula la política de la Lliga Regionalista, per tal com retardaven a explicar i a definir la seva posició després de set anys d'un quietisme forçat, ara podem dir que d'explicacions en tenim per les butxaques.

Mai com ara, segurament, el senyor Cambó no havia tingut elements tan bons i de tant pes i volum per a dirigir-se als seus addictes i fixar la posició del partit. I és que mai com ara no havia vist amb tanta claredat el que convenia als seus interessos i els dels seus partidaris. Es pot dir que ha trobat la pedra filosofal que li donarà la immortalitat i farà que el poble segueixi amb més expectació que mai les seves explicacions, les seves "notes"...

Veritablement, a un poble que passa moments greus, contagiats d'un dretisme exagerat i un esquerrisme suïcida, que pot portar-lo al cataclisme d'una cruent dictadura o d'una revolució desenfrenada i sagnant, li és necessari i molt convenient donar fructificació a una política de centre que uneixi totes les bones voluntats i lliuri el poble d'aquestes temptacions, d'aquesta malura.

I és per això que al senyor Cambó se li ha acudit constituir el partit del Centre, adornat amb el nom de constitucional, que tan oportú resulta, per ell, en aquests moments, per la transformació de la vida del nostre poble.

Ja tindran, doncs, els nostres senyors Esteves, tela per a gesticular, per a exterioritzar els seus sentiments d'ordre, i àdhuc per a fer d'home bo, tot col·locant-se en front de les investides dels blancs i dels vermells.

I quina idea més xocant, més original, ha tingut aquest home tan inquiet, tan bellugadís! Es pot dir que ha trobat la clau, la font, perquè els seus es puguin moure amb més llibertat, perquè puguin donar una forma més elegant a les seves propagandes.

Perquè tingueu present que els nostres "llogaires" sabran aprofitar-se degudament durant el transcurs electoral, d'aquesta posició tan escaïta que els ha fixat el "jefe". Una política de contemporització els col·loca en un terreny molt afectuós, per a fer bona cara a tothom i per a poder dir que representen els interessos dels de dalt, dels del mig i dels de baix. Es un truc que forçaament els donarà molt de crèdit i, sobretot, molts vots. És el que en realitat vol dir política del Centre.

Segurament que a la Lliga "hi cabrà—altra vegada—tothom". Els esgarriats, els que desertaren en moments d'irreflexió, tindran el perdó degut; i els que encara estan en el terreny de la indecisió seran convidats a formar part d'aquest partit d'un nom tan atraient, que obre els braços a totes les bondats i que tan bé han de trobar-s'hi els panxacontents del nostre poble.

"Partido del centro constitucional". Aquí, a Catalunya, ja li sabem la consigna: Ordre, pau, tranquil·litat i bons aliments.

U. C. MIQUEL

Política i bon humor

No sabem què fan els polítics dels altres països, però tot fa suposar que ací tenim l'exclusiva de la barrilla, àdhuc en el camp dels qui governen la nació. A alguns els semblarà que un dels càrrecs més elevats hauria d'anar acompanyat d'una seriositat de burot o de guàrdia civil. Doncs no. A Espanya, d'un quant temps ençà, els ministres es donen el gust de fer barrilla entre ells, amb els periodistes, fins i tot amb els visitants.

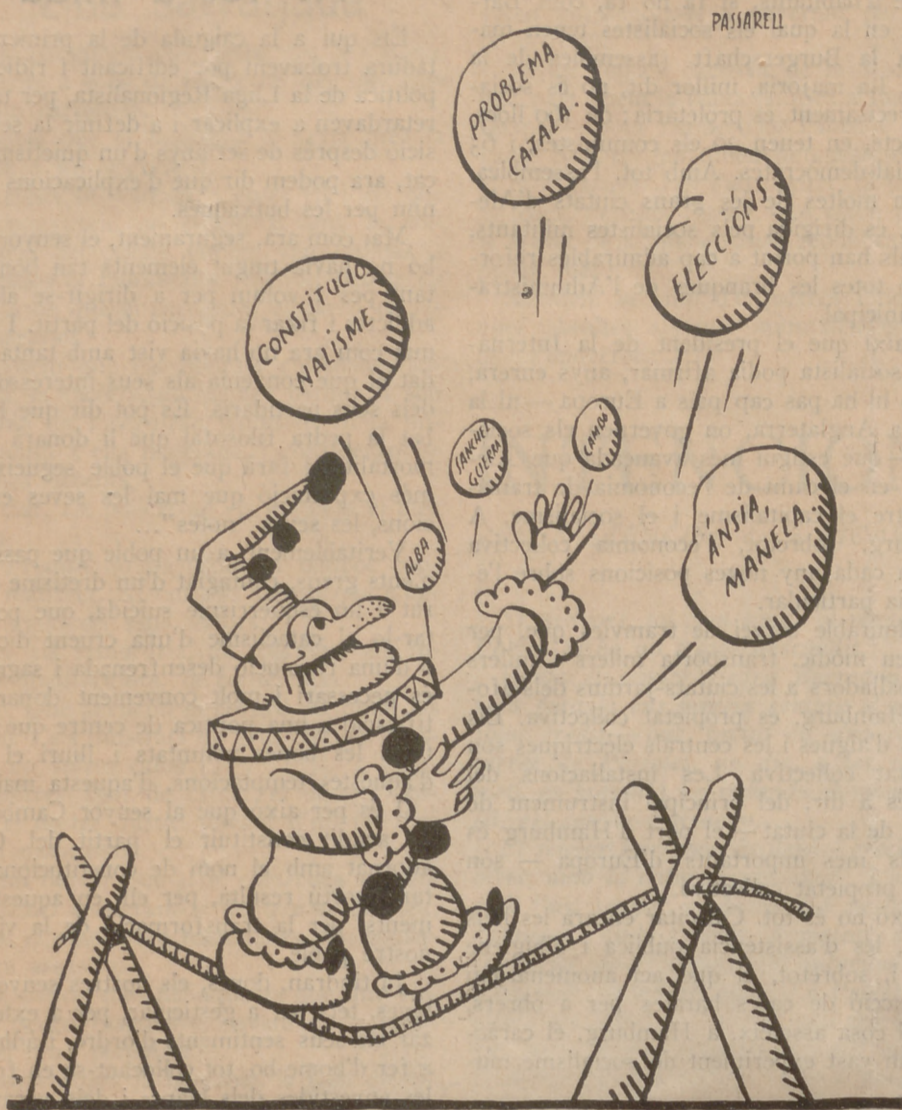
Quan no parlen de nicieses, es dediquen a dir que l'única novetat és la pluja a tal o qual lloc.

Quan es troben tres, diuen que fan "carambola".

Quan els porten alguna instància amb milers de signatures, diuen que es tracta d'una bomba.

I així sempre. El governar, ací, es veu que ha d'anar acompanyat de gesticulacions de pallaso i paraules de "Ràmper". La política nacional és digna de llàstima tanmateix. Tot un ministre, tot un home que diu preocupar-se del seu departament, deuria ésser seriós. I si no n'és, que plegui el ram; l'humor, intentat per segons qui, és una veritable presa de pèl.

J. T. R.

Circ equestre-polític

—La qüestió és passar la maroma.

Espurnes de la setmana

Mentre uns homes es juguen la vida a cara o creu, allà en aquell consell de Jaca, el Cambó de la "Chade", el Cambó dels "Suros" parla de l'anarquista de Terrassa! Quina pena ens ha produït, aquest pobre home, que té la presumpció de crear-se un nom dins de la cultura catalana tot patrocinant fundacions transcendents!... Per a parlar de l'anarquista de Terrassa, no li calia pas llegir Plató, Horaci, Plutarc; amb la lectura de la col·lecció del "Cu-cut!", en tenia ben bé prou.

Això del talent de Cambó, que no ens ho tornin a dir. Aquell anarquista de Terrassa ens ha robat el cor. Quina pobra invenció! Sembla mentida que, no tan sols per sensibilitat, sinó per haver-se adonat de què, per exemple, les dretes de França, que en les eleccions de 1919 bellugaren tant el ninot de l'*home-au-couteau-entre-les-dents*, per a espantar els burgesos temerosos dels resultats de la revolució comunista i de l'assalt de les fàbriques italianes pels socialistes vermells, fracassaren en la famosa cambra blau cel, que donà per resultat l'esclatant triomf de les esquerres l'any 1924.

Pobre Cambó, posat a comparació amb un editorial del perfumista Coty, també milionari i "bluffista" com ell.

Jaca, 1930. Això és una data. Com ho és Moscou, 1917. Com ho és Berlín, 1918. Com ho és França, 1793. Com ho és Madrid, 1930.

Fe en el futur, amic. Fe en el futur. Una fe, però, seguida d'una actuació permanent i activa. No creguis mai que és l'hora electoral. Les eleccions no són més que un accident en aquesta hora.

I si potser no hi hagués eleccions? Ja esteu segurs que no pot haver-hi qualque cosa que pot impedir-les?... N'hem de parlar.

El país ha de tenir els ulls posats al que passi a Jaca.

Quan s'arriba a la mediocritat tot gover-

nant com ara; quan tot es capgira contra l'actual estat de coses; quan sota d'aquesta suposada llibertat hi ha com un reguerol de nervis i de punys crispats, cal pensar que no tot serà pair bé i dormir blanchament.

L'estat revolucionari d'un país no és pas una cosa que surti a flor de pell a cada moment.

Quina pobra cosa que és, el senyor Esteve espantat davant de l'anarquista de Terrassa!

Aquesta mena d'invencions, a nosaltres, ens recorda aquella manera de treballar que hi havia abans, quan es formava un rotllo per admirar un home que feia jocs de mans mentre un altre anava netejant de carteres les butxaques dels badocs. Mentre s'espanten amb l'anarquista de Terrassa, els escamotejadors van fent negocis i estabilitzacions.

Ja serà això, ja

Amics: tingueu present que, si sou catalanistes i republicans, heu d'ésser dignes d'aquests noms. I que catalanista i republicà no vol pas dir tan sols elector o protestatari passiu — o sigui dels que reben—. Que també vol dir home d'acció. Es a dir, home d'acció catalana i d'acció republicana.

Tots vosaltres haureu llegit el procés de Jaca.

Saludeu els homes que volgueren alliberar la pàtria i volgueren dur una nova democràcia.

Aqueixos homes no mereixen pietat, mereixen respecte i admiració.

Cal tenir present que mai no es dona res per no res.

Nosaltres estem convençuts que els càstigs i les condemnes no són pas motius de defalliment. Ans al contrari, són motius per a estudiar-se a si mateix i estar convençut que s'és home preparat per a la lluita.

Els homes amb esperit de cotó fluix no poden mai ésser revolucionaris.

Amics: heu de pensar que l'any 1931 és un any d'inquietud i d'actuació.

Si ets vell, no et deixis arrabassar pel pessimisme; vulgues tancar els ulls havent vist la llum nova del nou règim.

Si ets jove, no vulguis que passi més temps sense assolir allò que per als teus fills serà un millorament social i polític que tu ja no has pogut gaudir de primer antuvi.

Nosaltres no sentim cap pessimisme. Nosaltres estem convençuts que tenim la veritat, la raó, la voluntat d'ésser, i la força.

Es per això que estem disposats a no mancar a cap compliment del deure.

Es una hora nerviosa, activa, plena d'inquietud, de voluntat, de desig de fer, d'actuar, de crear.

Pensa que no tens dret de mantenir el teu paper revolucionari o protestatari a la taula del cafè. Pensa que tens l'obligació de sentir-te a cada instant, a cada moment, soldat d'aquest exèrcit fruturos i nerviosos que vol assolir la realitat dels teus somnis.

Nosaltres no sabem el que passarà; nosaltres no sabem el que pot passar; nosaltres només pressentim que estem en una de les èpoques més emocionants de la nostra història, i tenim la golafreteria de viure-la amb tota la intensitat de la nostra vida.

No és pas una hora de cerebralismes, sinó de sentiments.

I pensar que aquest pobre Cambó ha fet el ridícul amb aquell llastimos article darrer, en el qual ha demostrat ésser un home mancat de tota sensibilitat política!...

Darrera hora

En entrar en màquina aquest número, ens assabentem que el capità Sediles, condemnat a mort pels fets del desembre passat a Jaca, ha estat indultat.

Hom diu que abans de la sentència ja sat a Jaca, ha estat indultat.

Als altres processats els desitgem idèntica sort.

La mort és el no-res. En canvi, mentre hi ha vida hi ha esperança.

SANT POL DE MAR

ELECCIONS MUNICIPALS

Si s'arriben a celebrar les eleccions que ha anunciat el Govern Aznar, per al més entrant, és imminent un gran trasbals en cada localitat.

Després d'aquests anys passats en la més desastrosa anomalia, el poble té l'esperit més afinat vers una idea democràtica, la que ha de portar futurs fruits. L'exposició de les idees democràtiques, no molts anys enera, hauria motivat les protestes més innocents que hom pugui imaginar. Avui, però, tenim un convenciment optimista d'aquest pas que s'ha donat vers la cultura europea, la que hem hagut de pagar tan cara! Si no aprofitem la lliçó, obrirem més amples els camins de l'obra caciquista, enderrocadora de tota cultura i tota civilització.

El poble ha d'obrar amb consciència, ha de foragitar dels llocs d'honor els usurpadors i farsants que saben fer tots els papers de l'auca, sols per satisfer les seves vanitats personals.

L'encarregar l'administració del poble, es deuen procurar homes nous, homes joves disposats al sacrifici. Homes que en el seu passat hi tinguin ombres corruptes, no són dignes de figurar a l'administració i regeneració d'una collectivitat. Cap home d'aquests que han tingut la delicadesa de col·laborar amb una dictadura—tinguem-ho present—ni cap dels seus aspirants, no tenen la mínima solvència per regir els destins d'una comunitat.

ANTONIJOSEP

CORRESPONDENCIA

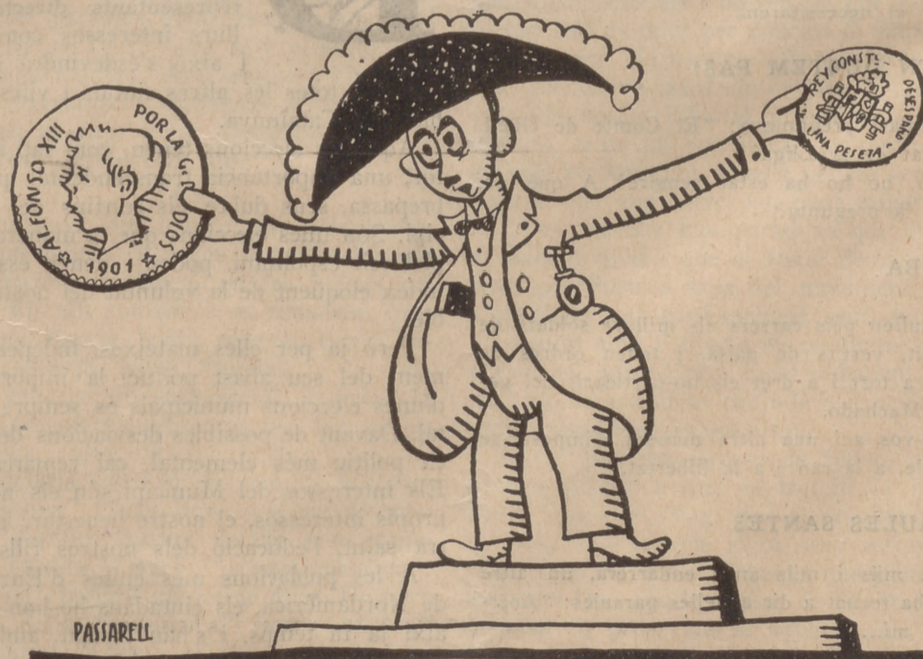
P. R. (Vic).—Anirà.
A. B.—No fa per casa.
C. B.—Si ho feu curtet, potser ho publicarem.
B. C. D.—Depèn de l'espai, amic.
J. T. V.—De cap de les maneres.
X. X.—Creiem haver-vos dit, una altra vegada, que no ens convé el vostre oferiment.
Josep M.—Sí, però no ens comprometem a res.

Ramblista.—Abans heu d'aprendre d'escriure.

Noctàmbul.—Doncs torneu-vos-en al llit, que això és la lluna.

AQUEST NUMERO HA PASSAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA

Imp. "L'Esquella" i "La Campana", Om, 8

PASSARELL

El prestidigitador Ventosa

—Ara veuran com una pesseta la converteixo en mitja, i ja està arreglat!